

אַהֲבָתִי

על האהבה המופלאה
שבין ה' לבין כל יהודי ויהודי

שׁוֹמֵר

שיחה מאת הרב שמואל טל שליט"א

לעילוי נשמת הסבתא יונה נגר בת סאלם ז"ל
ושתי בנותיה – טובה עזרא בת יונה ודליה
דמתי בת יונה ז"ל

לעילוי נשמתו הטהורה של הילד
גיא מרדכי ז"ל בן יהושע יבלח"ט
ת.נ.צ.ב.ה.

בהוצאת תנועת ה' הוא המלך
בשיתוף ישיבת תורת החיים
להזמנות: 054-4211887
ליצירת קשר: 050-8684144

טוב וחסד כל החיים

מי מאיתנו לא היה רוצה לחוש שיש לו אבא אוהב שנמצא אתו בכל רגע ורגע, ובפרט ברגעים הקשים של החיים? מי מאתנו לא מרגיש צורך בתמיכה, בליווי מגבוה של בורא עולם? מי מאתנו לא היה רוצה לשמוח בכל ימיו ולהרגיש שכל מאורעותיו הם לטובתו?

יש לנו אבא אוהב! הוא אוהב אותנו, והוא לא מתבייש לומר זאת: "אהבתי אתכם אמר ה'" (מלאכי א, ב). אך ישנם גורמים שמקשים עלינו לחיות את המציאות הנפלאה הזו. האם יש דרך מעשית לחוש את האהבה הזאת כחווייה תמידית בחיינו? האם אפשר להתגבר על החסמים הפנימיים ולחיות באהבה אינטימית אל ה' התשובה היא שבע"ה כן!

דוד המלך נרדף וסבל כל כך הרבה בחייו, אבל הוא ידע ש"ה' רועי" (תהילים כג, א). ובאמת הוא זכה להרגיש שלמרות כל התלאות, חוויית החיים שלו היא: "אך (=רק) טוב וחסד ירדפוני כל ימי חיי" (שם, ו).

כל אחד מאיתנו הוא בן אהוב, אלא שהיצר הרע מנסה להקשות עלינו להרגיש זאת. בע"ה נלמד על האהבה, החסמים שלה והטיפול בהם.

אוהב עמו ישראל

רבים מאיתנו מאמינים בכל נפשם שה' אוהב את עם ישראל, שכן הדבר מפורש בפסוקים רבים: "רק באבותיך חשק ה' לאהבה אותם ויבחר בזרעם אחריהם בכם מכל העמים" (דברים י, טו), "מאהבת ה' אתכם... הוציא ה' "

אתכם ביד חזקה... מיד פרעה מלך מצרים" (שם ז, ח), "ולא אבה ה' אלקיך לשמוע אל בלעם ויהפוך ה' אלקיך לך את הקללה לברכה כי אהבך ה' אלקיך" (שם כג, ו), "אהבת עולם אהבתיך" (ירמיה לא, ב), "כי נער ישראל ואוהבהו" (הושע י, א), "כי רוצה ה' בעמו" (תהילים קמט, ד), "באהבת אלקיך את ישראל להעמידו לעולם" (דברי הימים ב ט, ח), ועוד.

הרמב"ם (הלכות תשובה י, ג) אומר שכל שיר השירים אינו אלא משל הבא להביע את האהבה ההדדית שבין ה' ועם ישראל! יסוד זה של אהבת ה' לישראל מופיע פעמים רבות מספור במדרשים, בזוהר, ובספרי גדולי ישראל לדורותיהם. אנו מזכירים זאת גם בברכות קריאת שמע: "אהבת עולם אהבתנו... הבוחר בעמו ישראל באהבה", "ברוך אתה ה' אוהב עמו ישראל".

ה' אוהב את עם ישראל, אבל אותי?? עם כל הקלוקלים שלי??

אבל האהבה אינה מסתכמת בזה. ה' אוהב גם כל אחד ואחד מאיתנו באופן אישי, וזה דבר שקשה להרבה אנשים לקבל. נכון שה' אוהב את עם ישראל, את כלל ישראל, אבל לומר שה' אוהב אותי? באופן אישי? הרי אני לא מרגיש שה' אוהב אותי. מי אני בכלל? אני והחטאים שלי, אני והנפילות שלי, לא יכול להיות שה' אוהב ומתעניין ביצור שכזה...

זו שאלה קריטית: האם ה' באמת אוהב אותי, או שאני בעצם לא כל כך מעניין אותו, ואני צריך לעשות לו כל מיני מצוות ולהיזהר מלעשות עבירות, אבל אני לא מישוהו שה' חושק בו. מה שכתוב "חֶשֶׁק ה' בְּכֶם" (דברים ז, ז) – זה נאמר לעם ישראל, לא לי. יתירה מזו,

לפעמים יש לאדם תחושה שה' מכביד עליו במטלות וחובות, טומן בקרבו יצר הרע ומטיל עליו ניסיונות שקשה לעמוד בהם; אם יצא זכאי בניסיונות האלה הוא יקבל שכר, ואם יצא חייב, יקבל עונש. בלי שום קשר לאהבה. כמו מכונת משקאות שמוציאה פחית תמורת מטבע, חס וחלילה.

תשלום חוב או שיחת נפש בין אוהבים?

בעצם, מה זה משנה אם אני חושב שה' אוהב אותי או לא? הרי העיקר הוא שאהיה צדיק, ובשביל זה באתי לעולם. כשתינוק יורד לעולם משביעים אותו שיהיה צדיק ולא רשע (נידה ל' ע"ב), ולא משביעים אותו שיחשוב שה' אוהב אותו... למה כל כך חשוב שנרגיש אהבה? מה, אנחנו כאלה מפונקים?

התשובה היא שאווירת האהבה הזו, היא התשתית לכל העבודה שלנו בעולם. לשאלה איך אדם חִנּוּה את התייחסות ה' אליו, יש השלכות לכל דבר! ניקח לדוגמא אדם שמתפלל: אם החוויה שלו היא שהוא בא למלא חובה, אז המטרה שלו תהיה לסיים במהירות האפשרית וללכת. כמו אדם שמגיע לשלם חוב בעירייה – אין לו עניין בעצם הדיבור והקשר, אין לו חשק לזה, הוא רק ממלא את חובתו. כך אפשר לגשת לתפילה, כאילו העיקר הוא מילוי החובה וקבלת השכר בעולם הבא.

אבל, אם ה' יתברך ממש אוהב אותנו ומחכה ומשתוקק לשמוע מה שהוא אומר, זה משהו אחר לגמרי. כל הדיבור שלו עם ה' הוא בגישה אחרת לחלוטין, בשמחה ובחיבור. באופן טבעי

הוא הרבה יותר מרוכז בתפילה, והוא כבר לא ממחר לשום מקום. כמו אדם שנמצא בשיחת נפש עם חבר קרוב – הוא שמח, נהנה, וכמעט שלא שם לב לשעון...

אני וה' נמצאים באותו צד

החיים שלנו אינם מסתכמים בתפילות פשוטות. העולם הזה הוא עולם שיש בו קשיים ומשברים, וכולנו פוגשים בהם. אין אחד מאתנו שלא מתמודד עם קשיים בחיים. אם יש לאדם תחושה שה' לא כל כך אוהב אותו ולא ממש אכפת לו ממנו – ובוודאי אם הוא חושב שה' מנסה לעשות לו כל מיני בעיות – אז מה פתאום שהוא "ילחם" בה' ויפתור את הבעיות שלו? אם ה' רוצה למרר לי את החיים, הוא בטוח יצליח. אין לי כוח להתמודד עם דברים כאלה לבדי!

אבל – אם ה' אוהב אותי ורוצה שאני אצליח, שיהיה לי טוב ושאהיה מאושר, אז הכל נראה אחרת לגמרי! אנחנו לא אויבים חס וחלילה, אלא שותפים – אני וה' נמצאים באותו צד, שנינו רוצים את אותו הדבר! אני רוצה שיהיה לי טוב, וגם ה' רוצה שיהיה לי טוב! ואת ההתמודדות הוא מביא לי רק כדי להיטיב, איתי! הוא שלח לי בכוונה את הקושי, לטובתי, בשביל שאני אצמח ואתקדם! ובתודעה הזאת אני בוחר לחיות את כל החיים.

אהבת ה' לכל אדם מישראל

האמת היא שכבר בתורה אנחנו מוצאים שה' אוהב כל יהודי ויהודי באופן פרטי, ונביא מספר דוגמאות לכך. "בנים אתם לה' אלהיכם לא תתגודדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם

למת" (דברים יד, א) – הפשט הפשוט של הפסוק הוא, שמכיון שאתה בן לה', לכן אל תצטער יותר מדי שאדם מת, כי ה' הוא אבא שלך – הוא אוהב אותך והוא לוקח אחריות עליך. 'בנים אתם לה' אלהיכם' – זה נאמר באופן פרטי, זה לא שנאמר באופן כללי שה' אוהב את ישראל, אלא התורה מצווה על כל אחד ואחד באופן אישי שלא יצטער יותר מדי, כי כל אחד מאתנו הוא הבן של ה' יתברך. ה' אוהב אותנו ונמצא איתו, ולכן שלא יצטער יותר מדי.

דוגמא נוספת: על אדם שנענש במוות ונתלה, אומרת המשנה: "בשעה שאדם מצטער, שכינה מה הלשון אומרת: כביכול קלני מראשי קלני מזרועי" (סנהדרין מו, א). ה' מצטער כשהוא נאלץ לראות בצערו של בן אדם, כביכול כואב

לו הראש וכואבת לו היד... וממשיכה המשנה:
"אם כן המקום מצטער על דמם של רשעים
שנשפך, קל וחומר על דמם של צדיקים".

אם כך הוא באדם שנידון למוות, קל וחומר
ליהודי שרוצה לעבוד את ה', שה' אוהב אותו
ומשתתף בשמחתו ובצעריו. ה' איתנו בכל רגע
ורגע, אוהב ומתעניין בנו, דואג לנו ושמח
בקרבתנו.

על הפסוק "השמיעני את קולך" (שיר השירים ב,
יד), אמרו חז"ל (שוחר טוב קטז, א): "שהקב"ה
מתאוה לשמוע תפלתם של ישראל" – ה'
מחכה לשמוע את קולנו, את התפילות שלנו,
את הבקשות שלנו, את המצוות שלנו, את
החוויות שלנו. הוא אוהב, נוכח, ושותף. יש לו
קשר אישי עם ברואינו-בניו, ובפרט עם מבקשי

פניו. "קרוב ה' לנשברי לב" (תהילים לד, יט),
 "קרוב ה' לכל קוראיו" (תהילים קמה, יח) – כל
 אחד מאיתנו יכול לקרוא אל ה' ולקוות לו,
 ולא צריך להיות "צדיק" בשביל זה.

לחוש את אהבת ה' כאן ועכשיו!

את אהבת ה' אנחנו יכולים לחוש כבר עכשיו,
 אם רק נפתח לכך. למשל, כאשר אנחנו נהנים
 ממאכל או מריח טוב, אנחנו מברכים ברכות
 הנהנין. ה' ברא עבורנו מגוון פירות, ירקות
 ומאכלים בטעמים שונים, סוגים וסגנונות
 שונים של ריחות ושל פרחים, ואנחנו מברכים
 על זה ובכך מטמיעים בקרבנו את ההכרה בכך
 שה' טוב ואוהב אותנו. חז"ל לימדו אותנו
 שהנאתנו היא המטרה שלשמה נבראו
 האילנות: "שלא חיסר בעולמו כלום וברא בו
 בריות טוב ואילנות טובים להנות בהם בני

אדם" (ברכת האילנות) – ה' יתברך ברא את הבריאה כדי שנהנה מהטעמים, מהמראות ומהריחות!

אפרסקים, תפוזים ופרחים – למי?

היה אפשר לברוא עולם שבו בני האדם מקבלים את כל החלבונים הפחמימות והוויטמינים בכדורים, כמו שמייצרים היום. אבל ה' בחר לתת לנו את החיים בדרך של חוויה מהנה. ה' הכין עבורנו אפרסקים עסיסיים, תפוזים מתוקים ופרחים צבעוניים וריחניים – שמיועדים עבורנו, ונבראו לשימושנו.

ה' יכול היה לברוא את העולם בצבעי שחור ולבן בלבד, וזה לא היה משבש את קיום

העולם – ישנם עיוורי צבעים שמסתדרים לא רע.

אבל, הוא בחר להביא אותנו לעולם מגוון, עם צבעים שמנעימים את חיינו. עם מנגינות עריבות, ועם שלל הנאות שכל אחד מאיתנו זוכה להן באופן יום-יומי. וכל זאת מדוע? כי ה' פשוט רוצה שלכל אחד ואחד מאיתנו, באופן אישי, יהיה טוב! שיהיה מתוק בפה, שיהיה נעים בעיניים! בהמשך יובאו עצות מעשיות כיצד לבסס את האהבה הזו בחיינו ובלבנו.

הקושי להאמין באהבת ה' אלינו

קשה לנו להאמין שה' באמת אוהב אותנו. יש כמה גורמים חשובים למציאות הזו, נפרט אותם ואת דרך הטיפול העיקרית בהם. הגורם

הראשון הוא הצרות והקשיים שבעולם הזה. כל אדם מתמודד עם קשיים, ועם ישראל בכללותו עדיין נלחם על עצם קיומו, ונתון לאיומים גשמיים ורוחניים מבית ומחוץ. ובמיוחד אם זוכרים וחווים את ההיסטוריה היהודית שלנו שהיא רצופה השפלות ורדיפות רבות, שהקשו עלינו לחוש את אהבת ה'. איך אפשר לחוש נאהב כשבית כנסת יהודי עולה בלהבות? כשקהילות יהודיות נאלצות לגלות ממקומם, לעבוד בעבודות כפייה ולהיות נתונות למרמס רגליהם של הגויים? בחסדי ה' מצבו של עם ישראל השתפר מאוד, אך גם היום אנחנו סובלים מצרות רוחניות וגשמיות. לא רק שאנחנו סובלים, אנחנו גם שומעים על הצרות מדי יום, ומבחינה זו הקרבה שיש היום לצרות היא מרובה יותר מבעבר. אמצעי התקשורת מדווחים לנו על אסונות ברחבי

הארץ והעולם מדי יום ביומו. אדם יכול ממש להיכנס לתחושה שהעולם הזה הוא מפחיד ושלילי, עד שקשה לו לקבל בלב שלם את האמירה שה' הוא טוב. אולי בשורש, בעיקרון, ה' טוב אוהב ומטיב. אבל איזו משמעות יש לזה, אם האהבה הזו אינה באה לידי ביטוי בעולמו האכזרי?

יש עוד מיליונים כאלה...

ישנו גורם נוסף לקושי להאמין באהבת ה'. אדם אומר לעצמו: יש פה משהו לא הגיוני. לא הגיוני שיש שישה מיליארד אנשים בעולם הזה, מתוכם כשלושה עשר מיליון יהודים, וה' מסתכל עלי! מה יש לו למצוא דווקא בי? איזו סיבה יש לו לבחור דווקא בי? יש אנשים הרבה יותר מוצלחים ומעניינים, יש גם צדיקים נשגבים, ה' בוודאי לא 'מבזבז' עלי את

זמנו היקר... מה זה מעניין אותנו שאני אומר בפעם המיליון 'אשרי יושבי ביתך'? הוא כבר שמע את זה אינספור פעמים, גם ממני וגם מכל בני האדם בדורנו, וגם במהלך כל הדורות. הרי כל העולם שלו הוא, ומה נתתי לו? מה זה חשוב עבורו? מחשבות שכאלו גורמת ממילא לעבודת ה' ללא רגש, רק בשביל השכר או מניעת העונש, רק בשביל לצאת ידי חובה. ואז, כשאדם מגיע להתמודדות, הוא מרגיש שהוא עומד לבדו מול המצבים הבעייתיים שלו, ללא גב תומך מלבד חברים או בני משפחה.

כאשר ייסר איש את בנו

מנינו שני גורמים שמקשים עלינו לחוות את אהבת ה' בעולם. אז מה עושים? כשיודעים דבר בשכל אבל חוויית החיים היא אחרת, יש

צורך בעבודת הפנמה: תחילה לברר בשכל מה הטעות שמביאה אותנו לחוויה אחרת, ומה גורם לידיעה השכלית שלנו להיות מטושטשת, ולאחר מכן להטמיע את הדברים ברגש על ידי שימוש בכוח הדמיון.

נפתח בגורם הראשון – הקשיים שבעולם הזה. התורה עצמה אומרת: "וידעת עם לבבך כי כאשר ייסר איש את בנו ה' אלקיך מיסרך" (דברים ח, ה). לעתים אבא צריך לייסר את בנו. דווקא מרוב אהבתו אליו, הוא לוקח עליו אחריות ומקפיד שלא יסטה מהדרך הטובה. זה בדיוק מה שה' יתברך אומר לכל אחד מאיתנו: יש מטרה לדבר הזה, אני רוצה להצמיח ולגדל אותך. "מוסר ה' בני אל תמאס ואל תקוץ בתוכחתו, כי את אשר יאהב ה' יוכיח וכאב את בן ירצה" (משלי ג, יא). הקב"ה אוהב אותך!

וכל הייסורים והקשיים שלך, הם ייסורים של אהבה, ודווקא את אשר יאהב יוכיח. ה' רוצה לרומם ולגדל אותך, ואתה יכול לעלות מתוך הקשיים האלה ולהגיע למקומות נפלאים מאוד, וזה בדיוק מה שה' רוצה לעשות לך. הקב"ה יודע כמה שמחה וטוב יהיו לנו כשנהיה מכוונים לתפקיד שלנו, כמה טוב יהיה לנו לתקן מידות רעות שמפריעות לנו להתחבר לאנשים או שגורמות לנו לפגוע בהם, כמה החיים שלנו יהיו נעימים ושמחים יותר כשנהפוך את הקשיים המסוימים שהגיעו אלינו למסלול שדרכו נתחבר לה' ביתר עוצמה. ולכן, למרות הצער הגדול שיש לו לראות אותנו בצער, הוא מביא לנו ניסיונות וקשיים, בשביל הטוב הגדול שיצא לנו מהם, בשביל הצמיחה שתהיה לנו כשננצל אותם.

"טוב לי כי עוניתי"

ובאמת רואים בעולם אנשים רבים שעברו קשיים ומשברים והם צמחו והתעלו מהם למדרגות נפלאות. כולנו יודעים על האבות הקדושים כמה ייסורים הם עברו, אברהם ויצחק סבלו שניהם מעקרות, ומתוך כך זכו ויצא מהם היסוד של עם ישראל. דוד המלך, משיח צדקנו, עבר ייסורים רבים וקשים, ועל כך אמר: "טוב לי כי עוניתי למען אלמד חוקיך" (תהילים קיט, עא). דוד המלך הגיע לדרגתו הנפלאה בזכות ההתמודדות עם הייסורים האלה. ישנם יתומים או חולים או בעלי ייסורים אחרים שעברו צער גדול וקשיים גדולים ואפשר לראות בבירור איך הם זכו לצמוח ולהיות אנשים מדהימים, דווקא מתוך ההתמודדות שעברו. הקשיים שהקב"ה מביא לנו לא באו אלא לרומם ולהעלות

אותנו, אנחנו רק צריכים להבין איך להתמודד עם זה נכון. אפשר לשקוע מקושי ואפשר לצמוח ממנו, זו בחירה שלנו לאן לקחת את הקושי, והאם לזכור שיש מי שעומד מאחורינו, שרוצה בטובתנו לא פחות מאיתנו, ושיודע מה טוב לנו לא פחות מאיתנו. להרחבה נוספת בנושא זה, מומלץ לעיין בספר 'טל חיים – תהילים' (מזמור י', עמ' רפה ואילך).

התשובה האמיתית היא – שום דבר!

נחזור לגורם השני – למה שה' יתברך שהכל שלו יתעניין דווקא בי? מה כל כך מעניין ומשמח בתפילה שלי או בשמירת השבת שלי, אם כל כך הרבה אנשים בעולם עשו זאת לפניי ויעשו זאת אחריי? התשובה היא, שאבא אוהב את הבן שלו, לא משום שהוא תרם לו משהו או הפגין כישרונות מיוחדים, אלא

פשוט כי הוא הבן שלו! תינוק בעריסה שעדיין לא הגיע אפילו לשלב שהוא יודע לומר מילה כלשהי, יכול להמיס את לבו של אביו מרוב תענוג כשהוא מתבונן בו. מה החידוש הגדול? מה התינוק הזה תרם, מה הוא עשה?

התשובה האמיתית היא – שום דבר! אבא אוהב את בנו גם בלי שהוא יעשה משהו מיוחד.

כך ממש היא אהבת ה' לכל אחד ואחד מאיתנו: אנחנו לא צריכים להפגין מצוינות בשביל שה' יאהב אותנו באהבה עזה, אהבת אב לבנו. העובדה שיש לה' בנים רבים אינה מפריעה לו לאהוב אותנו, שהרי אין לו מחסור באהבה, יש לו אהבה אין סופית! לכן אין שום סיבה שלא נאמין שה' באמת אוהב אותנו,

כפשוטו, כמו שכתוב בתורה ובנביאים ובחז"ל
ובגדולי ישראל לדורותיהם פעמים רבות
מספור.

האוטו שלנו גדול וירוק

דמיינו לכם אדם שהבן שלו, ילד קטן בן
שנתיים וחצי, מגיע הביתה מהמעון ושר
"האוטו שלנו גדול וירוק", ומבלבל את
המילים לכדי בליל מצחיק וחסר משמעות...
והאבא – ככל שהילד יותר מתבלבל, ככה הוא
יותר שמח. כיף לו לראות את זה. מדוע האבא
כל כך נהנה? איזה חידוש עצום יש בשיר הזה?
אנחנו ואבותינו שרנו אותו, ואולי גם סבתא
שרה את השיר הזה בגן... אך למרות שאין בזה
שום חידוש, השיר הזה משובב את ליבו של
האבא, למה? כי מי ששר הוא הבן שלו! כך ה'
יתברך מתענג על כל אחד מאיתנו – על

תפילותיו, על תורתו ועל מצוותיו. על אחת
כמה וכמה כשאנחנו מתאמצים ומשתדלים
לעבוד אותו ולהתגבר על הקשיים.

נכון, גם אבא שלי וסבא שלי התפלל שלוש
פעמים ביום, וגם הסבא של הסבא. אבל
התפילה שלי משמחת ומענגת את אבא
שבשמים, כי הוא אוהב את הבן שלו,
וכשאוהבים, שמחים ונהנים גם כשאינ
חידושים. זה ממש כך, ממש ממש כפשוטו.

אבל אני חוטא!

האם ה' אוהב גם את החוטאים? גם את מי
שעושה ההיפך מרצונו? גם את מי שהוא
מעניש? חז"ל עונים על כך תשובה חד
משמעית: "רחמיו של הקדוש ברוך הוא מרובין
על ישראל, בין על רשעים שבהן ובין על

כשירין שבהן" (תנא דבי אליהו רבה, יח); "ועל כל פשעים תכסה אהבה שאוהב המקום את ישראל" (ויקרא רבה ז, א). האהבה כבר קיימת, אנחנו רק צריכים לפקוח את העיניים ולראות אותה! "אם היו בני אדם יודעים את האהבה שאוהב הקדוש ברוך הוא את ישראל – היו שואגים ככפירים ורודפים אחריו!" (זוהר שמות ה' ע"ב, מתורגם).

"ובהמשך הזמן ירגיש הארה גדולה באמירה זו"

על הדבר הזה צריך לעבוד הרבה כדי להפנים אותו, משום שהתרגלנו לחשוב אחרת, והעולם מדבר בשפה אחרת. הדרך לשנות הרגל היא ליצור הרגל אחר – בהתחלה באופן מלאכותי, ועם הזמן מגיעה הטבעיות. נזכיר כאן שתי עצות חשובות ומועילות מאוד

שנוגעות לכל אחד מאיתנו. ר' אלימלך מליז'נסק כתב בקובץ הנהגותיו (צעטיל קטן אות ד):

"בכל הדברים שבעולם, הן בתורה הן בתפלה הן במצות מעשיות, ירגיל את עצמו לומר בזה הלשון: 'הריני עושה זאת לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה, לעשות נחת רוח להבורא יתברך שמו!' וירגיל את עצמו לומר זאת בתוכיות ופנימיות הלב, ובהמשך הזמן ירגיש הארה גדולה באמירה זו".

כאשר אדם לא סתם מדקלם את זה אלא מאמין במה שהוא אומר, ואפילו אמונה בסיסית – הדיבור הזה מחזק את האמונה, ובמשך הזמן הוא ירגיש יותר ויותר שה' יתברך אכן שמח בכל דבר שהוא עושה. כל מעשה

טוב של האדם משמח את ה', ומשמח את האדם שזוכה לכך. הוא מתחיל להפנים את זה ולהכיר בכך שזו המציאות האמיתית! וכשהאדם שמח, גם ה' שמח, וזו סיבה לשמוח עוד יותר, ולשמח עוד יותר...

כדאי לנסות את זה, זה עובד! ממש מרגישים הארה גדולה באמירה זו.

תודה שמביאה לריבוי

ישנה עצה נוספת, שיכולה לשנות את כל החיים: עשו רשימה של כל הדברים הטובים שיש לכם, והודו לקב"ה על כל דבר ודבר. תודה על הדבר הזה ועל הדבר הזה, ושוב לחזור על התודות, כל יום ויום. אדם שיעשה את זה יראה שתוך כמה זמן, חמישה דברים נהפכו לעשרה דברים ועשרה נהפכו לעשרים.

הרשימה תלך ותגדל, הוא פשוט יתחיל למצוא דברים טובים שה' מיטיב עמו, ולא דברים שוליים וחסרי משמעות אלא דברים משמעותיים ואמיתיים שהוא לא שם לב אליהם בעבר. אפשר לראות עד כמה ה' יתברך מיטיב עם כל אחד מאתנו בעולם הזה, אלא שבשגרת החיים אנחנו לא שמים לב לזה, והבעיות תופסות את הנפח העיקרי. אדם שיכין רשימה כזאת ויודה עליה בקביעות, יזכה להרגיש את אהבת ה' בעוצמה רבה בעזרת ה'!

אלה הן מקצת מהדרכים להרגיש את האמת המתוקה הזו, להכניס אותה אל תוך הלב ולחיות אותה בכל יום ובכל שעה.

יהי רצון שנזכה וכל חיינו יהיו מוקרנים
מהאור הנפלא הזה של אהבת ה', חיים
מתוקים ומשמחים שהם מנת חלקו של כל
אחד ואחד מישראל! אם רק נאמין!